

ISO/IEC 27566: VẤN ĐỀ AN TOÀN VÀ QUYỀN RIÊNG TƯ CỦA TRẺ EM TRONG KHÔNG GIAN MẠNG

Theo Ủy ban Kỹ thuật Điện Quốc tế (IEC), trẻ em là nhóm người dùng dễ bị tổn thương nhất trên môi trường mạng do chưa có đầy đủ năng lực nhận thức để đánh giá rủi ro và kiểm soát hành vi trực tuyến. Trong khi đó, nhiều dịch vụ số hiện nay vẫn được thiết kế theo cách tiếp cận chung có tất cả mọi người, tất cả độ tuổi, điều này khiến trẻ em sử dụng chung nền tảng, thuật toán và cơ chế thu thập dữ liệu như người trưởng thành.

Mặt khác, việc không kiểm soát được nội dung sử dụng trên không gian mạng làm gia tăng nguy cơ trẻ tiếp xúc với nội dung vượt độ tuổi, bị theo dõi hành vi, hoặc bị thu thập và sử dụng dữ liệu cá nhân mà không có sự bảo vệ đầy đủ. IEC cho rằng, nếu không có các yêu cầu kỹ thuật thống nhất, việc bảo vệ trẻ em sẽ phụ thuộc quá nhiều vào thiện chí của nhà cung cấp dịch vụ, yếu tố vốn không ổn định trong môi trường kinh doanh số toàn cầu.

Trong bối cảnh đó, ISO/IEC 27566 được xem là một bước tiến quan trọng trong hệ thống tiêu chuẩn quốc tế về quyền riêng tư và quản lý thông tin cá nhân. Tiêu chuẩn này cung cấp hướng dẫn cụ thể cho các tổ chức trong việc thiết kế, triển khai và vận hành các hệ thống xử lý dữ liệu có xét đến yếu tố trẻ em, coi trẻ em là nhóm đối tượng cần được bảo vệ đặc biệt. Tiêu chuẩn này bao gồm năm yếu tố chính: chức năng và hiệu suất của hệ thống, quyền riêng tư và bảo mật dữ liệu, và khả năng chấp nhận. Phiên bản này được coi là một tiêu chuẩn nền tảng có thể được điều chỉnh cho phù hợp với những thay đổi về công nghệ và nhu cầu cụ thể của từng quốc gia hoặc ngành công nghiệp.

ISO/IEC 27566 nhấn mạnh nguyên tắc lấy lợi ích tốt nhất của trẻ em làm trọng tâm, yêu cầu các tổ chức phải đánh giá rủi ro về quyền riêng tư ngay từ khâu thiết kế sản phẩm, dịch vụ. Việc thu thập và xử lý dữ liệu của trẻ cần được giới hạn ở mức cần thiết, minh bạch về

mục đích và có các biện pháp bảo vệ phù hợp với độ tuổi.

Một trong những điểm cốt lõi được IEC nhấn mạnh là cách tiếp cận “safety by design” - an toàn ngay từ khâu thiết kế, thay vì bổ sung sau khi rủi ro đã xảy ra. ISO/IEC 27566 cụ thể hóa nguyên tắc này thông qua các yêu cầu về thiết lập quyền riêng tư mặc định ở mức cao, cơ chế kiểm soát truy cập phù hợp với trẻ em và các biện pháp giảm thiểu nguy cơ khai thác dữ liệu ngoài mục đích ban đầu.

Theo IEC, khi các yêu cầu này được tiêu chuẩn hóa, chúng tạo ra một “hàng rào kỹ thuật” buộc các nhà phát triển và nền tảng số phải tính đến trẻ em ngay trong quá trình thiết kế. Điều này không chỉ giúp giảm rủi ro cho trẻ mà còn góp phần nâng cao chất lượng và tính bền vững của các dịch vụ số.

IEC cũng chỉ ra rằng các tiêu chuẩn như ISO/IEC 27566 đóng vai trò cầu nối quan trọng giữa quy định pháp luật và thực tiễn kỹ thuật. Trong bối cảnh nhiều quốc gia đang tăng cường yêu cầu về bảo vệ trẻ em và dữ liệu cá nhân, tiêu chuẩn cung cấp cơ sở kỹ thuật rõ ràng để các tổ chức chứng minh mức độ tuân thủ.

Ngược lại, việc áp dụng tiêu chuẩn giúp doanh nghiệp chủ động thích ứng với các chính sách mới, giảm rủi ro pháp lý và củng cố niềm tin của người dùng. Đối với các dịch vụ xuyên biên giới, tiêu chuẩn quốc tế còn giúp tạo ra sự thống nhất trong cách tiếp cận, tránh tình trạng mỗi quốc gia, mỗi nền tảng áp dụng một mô hình khác nhau.

Theo IEC, bảo vệ trẻ em trực tuyến không phải là giải pháp ngắn hạn, mà là chiến lược dài hạn đòi hỏi sự phối hợp giữa tiêu chuẩn, công nghệ, chính sách và giáo dục. Trong đó, các tiêu chuẩn như ISO/IEC 27566 đóng vai trò nền tảng, giúp chuyển các nguyên tắc đạo đức và yêu cầu pháp lý thành những giải pháp kỹ thuật có thể triển khai và kiểm chứng ■

Theo vietq.vn